

Ontwerpregeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van [datum], nr. HO&S/[proza-nummer], houdende wijziging van de Regeling studiefinanciering 2000 in verband met de wet van [datum] tot wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 in verband met de verstrekking van een aanvullende tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 11.7, zevende lid, van de Wet studiefinanciering 2000 en artikel 21b, derde lid, van het Besluit studiefinanciering 2000;

Besluit:

ARTIKEL I. WIJZIGING VAN DE REGELING STUDIEFINANCIERING 2000

De Regeling studiefinanciering 2000 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.7, tweede lid, komt te luiden:

2. De aanvrager voegt bij het aanvraagformulier een bewijs van inschrijving betreffende de studiejaren waarvoor de tegemoetkoming wordt aangevraagd en, afhankelijk op grond van welke bepaling of bepalingen van artikel 12.30 van de wet de aanvrager meent rechthebbende te zijn op de tegemoetkoming:

- a. een afschrift van het diploma, bedoeld in artikel 12.30, tweede lid, onderdeel c, onder 1°, van de wet; of
- b. een bewijs van de bijzondere omstandigheden, bedoeld in artikel 12.30, tweede lid, onderdeel c, onder 2°, of derde lid, van de wet; of
- c. een afschrift van het besluit met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsuitkering op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten, bedoeld in artikel 12.30, tweede lid, onderdeel c, onder 3°, van de wet.

B

Na hoofdstuk 4a wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 4b. Waarborgen verwerking gegevens over gezondheid

Artikel 4b.1. Autorisatie

Voor de autorisatie van de personen die onder het gezag van Onze Minister gegevens over gezondheid verwerken in het kader van besluiten over voorzieningen als bedoeld in artikel 11.6, tweede lid, van de wet gelden de volgende regels:

- a. voor toegang tot gegevens over gezondheid in het studiefinancieringssysteem wordt onderscheid gemaakt tussen de wettelijke taken die medewerkers uitvoeren;
- b. bij het uitvoeren van de wettelijke taken worden verschillende rollen onderkend;
- c. bij de verschillende rollen is sprake van onderscheid in welke bijzondere persoonsgegevens toegankelijk zijn;
- d. bij de verschillende rollen is sprake van onderscheid tussen raadplegen, muteren en beheerfuncties;

- e. de functie van een medewerker bepaalt welke rollen een medewerker voor één of meerdere wettelijke taken kan hebben;
- f. medewerkers zijn opgeleid op de wettelijke taak, rol en functie en zijn bekend met het feit dat zij daarbij werken met gegevens over gezondheid en stemmen hun handelen daarop af;
- g. medewerkers worden alleen geautoriseerd voor taken die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden, behorend bij de wettelijke taak en de rol van de medewerker bij het uitvoeren van deze wettelijke taak;
- h. indien een medewerker niet structureel een autorisatie nodig heeft dan wordt deze ook alleen tijdelijk toegekend; en
- i. het lijnmanagement is verantwoordelijk voor het toekennen, wijzigen en intrekken van autorisaties. Uitzonderingen op de gebruikelijke structuur worden alleen toegekend door de directeur Onderwijsvolgers.

ARTIKEL II. INWERKINGTREDING

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Rianne Letschert

Nota van toelichting

Deel I Algemeen

1. Inleiding

Bij de Wet tot wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 in verband met de verstrekking van een aanvullende tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd (hierna: de wijzigingswet)¹ is een aanvullende tegemoetkoming gerealiseerd voor studenten die onder het leenstelsel hebben gestudeerd. Verder is bij die wet geregeld dat een beperkt aantal nieuwe groepen studenten binnen bovengenoemde groep studenten alsnog in aanmerking komt voor de (eerder ingevoerde) tegemoetkoming en in vervolg daarop ook voor de aanvullende tegemoetkoming.² Deze wijzigingen hebben ook gevolgen voor de lagere regelgeving: het Besluit studiefinanciering 2000 (BSF 2000)³ en de Regeling studiefinanciering 2000 (RSF 2000). In deze wijzigingsregeling is de bepaling die ziet op de aanvraagprocedure voor de tegemoetkoming gewijzigd. Ook worden regels gesteld over de autorisatie van medewerkers van DUO die in het kader van de Voorziening Prestatiebeurs en de tegemoetkoming werken met gegevens over gezondheid.

2. Aanvragen tegemoetkoming

De doelgroep die in aanmerking komt voor de tegemoetkoming en in vervolg daarop voor de aanvullende tegemoetkoming is met de wijzigingswet uitgebreid met ongeveer 6.000 (oud-)studenten die vanwege bijzondere omstandigheden geen diploma hebben kunnen behalen of er langer dan tien jaar over hebben gedaan om een diploma te behalen. (Oud-)studenten die vallen onder de uitbreiding van de doelgroep en van wie de gegevens waaronder de bijzondere omstandigheden bekend zijn bij DUO, krijgen de tegemoetkoming ambtshalve toegekend. Naar verwachting moeten enkele tientallen (oud-)studenten de tegemoetkoming zelf aanvragen, omdat DUO niet over hun gegevens beschikt. In deze regeling zijn regels gesteld voor het doen van een aanvraag. Alle (oud-)studenten die de tegemoetkoming toegekend hebben gekregen, krijgen vervolgens de aanvullende tegemoetkoming ambtshalve toegekend.

3. Autorisatie van personen

Autorisatiebeleid voor het autoriseren van personen is één van de waarborgen dat goed met gegevens over gezondheid van (oud-)studenten wordt omgegaan. Hierbij is van belang dat nooit meer gegevens worden verwerkt dan nodig voor de uitvoering van de wettelijke taak (dataminimalisatie) en dat gegevens over gezondheid gescheiden van de overige gegevens worden opgeslagen en beperkt toegankelijk zijn. De controle op de toegang wordt gerealiseerd met behulp van identiteits- en authenticatiebeheer. Dit is een randvoorwaarde voor goed autorisatiebeheer.

¹ *Kamerstukken II 2026/27, 36922, nr. 2.*

² Deze wijzigingsregeling spreekt over de “tegemoetkoming” als het gaat om de tegemoetkoming uit de Wet herinvoering basisbeurs hoger onderwijs en over de “aanvullende tegemoetkoming” als het gaat om de aanvullende tegemoetkoming uit de wijzigingswet.

³ Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit studiefinanciering 2000 in verband met de nadere uitwerking van de verstrekking van de tegemoetkoming en de aanvullende tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd, *Kamerstukken II 2025/26, 24724, nr. 251.*

4. Gevolgen

4.1 Doenvermogen en regeldruk

Deze wijzigingsregeling is een uitwerking van de wijzigingswet. De gevolgen voor het doenvermogen en de regeldruk zijn bij het ontwerpen van die wet meegewogen. Voor deze gevolgen wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij die wet.⁴

De doelgroep van de tegemoetkoming is met de wijzigingswet uitgebreid met ongeveer 6.000 (oud-)studenten die vanwege bijzondere omstandigheden geen diploma hebben kunnen behalen of er langer dan tien jaar over hebben gedaan om een diploma te behalen. Het grootste deel van deze groep ontvangt de tegemoetkoming ambtshalve. Zoals eerder vermeld, moeten naar verwachting enkele tientallen (oud-)studenten die vallen onder de uitbreiding van de doelgroep zelf een aanvraag doen voor de tegemoetkoming. DUO beschikt namelijk niet over hun gegevens. Bij deze aanvraag moeten zij een bewijs van de bijzondere omstandigheden overleggen. Hierbij is een verklaring van de onderwijsinstelling vereist en bij bijzondere medische omstandigheden aangevuld met een verklaring van een arts. Dit laatste volgt uit artikel 5.16, vijfde lid, WSF 2000. De regeldruk hiervan is al bij de wijzigingswet berekend en meegewogen.

Samengevat. Uitgaande van 100 (oud-)studenten zijn de kosten voor de aanvraag € 90 per (oud-)student; afgerond € 9.000 totaal (incidenteel). De kosten voor de verklaring van de onderwijsinstelling zijn € 81 per onderwijsinstelling per (oud-)student; afgerond € 8.100 totaal (incidenteel). Tot slot zijn de kosten voor de verklaring van de arts – naar verwachting benodigd bij 85% van de aanvragen – € 41 per arts per (oud-)student; afgerond € 3.500 totaal (incidenteel). Dit leidt tot een eenmalige regeldruk van afgerond € 20.500 totaal. Deze (kleine) groep (oud-)studenten zal hier ook regeldruk van ervaren.

In deze paragraaf wordt na ontvangst van een eventueel advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) ingegaan op de adviespunten.

4.2 Uitvoering door DUO

In deze paragraaf worden na ontvangst van de uitvoeringstoets van DUO de gevolgen voor de uitvoering beschreven en wordt ingegaan op eventuele adviespunten.

4.3 Financiële gevolgen

Deze wijzigingsregeling heeft geen opzichzelfstaande financiële gevolgen. De geraamde (extra) uitgaven voor de (aanvullende) tegemoetkoming zijn al inzichtelijk gemaakt in de memorie van toelichting bij de wijzigingswet.⁵ De financiële gevolgen voor de (oud-)student zijn in diezelfde memorie van toelichting inzichtelijk gemaakt.⁶

5. Internetconsultatie

Deze wijzigingsregeling is van [datum] tot en met [datum] opengesteld voor internetconsultatie.

In deze paragraaf wordt na de internetconsultatie ingegaan op de binnengekomen reacties en of en zo ja hoe die tot wijzigingen in de regeling hebben geleid.

⁴ Kamerstukken II 2026/27, 36922, nr. 3, p. 20-23.

⁵ Kamerstukken II 2026/27, 36922, nr. 3, p. 25.

⁶ Kamerstukken II 2026/27, 36922, nr. 3, p. 19.

Deel II Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A

Artikel 2.7 RSF 2000 regelt de aanvraagprocedure hoe de tegemoetkoming kan worden aangevraagd. Studenten doen de aanvraag met een volledig ingevuld aanvraagformulier. Hierbij wordt opgave gedaan van het burgerservicenummer en de bankrekeningnummer waarop de tegemoetkoming kan worden uitbetaald (derde lid). De benodigde documenten kunnen digitaal of per post worden aangeleverd. DUO plaatst hiervoor een aanvraagformulier op de website. Op dat formulier wordt de (oud-)student verzocht om de benodigde gegevens aan te leveren.

Het tweede lid regelt dat (oud-)studenten altijd een bewijs van inschrijving moeten aanleveren voor de jaren dat de (oud-)student onder het leenstelsel heeft gestudeerd. Ook regelt dit lid dat (oud-)studenten een afschrift van een diploma, een bewijs van bijzondere omstandigheden, een beschikking van een Wajong-uitkering of een combinatie daarvan moeten aanleveren. Welke documenten benodigd zijn, is afhankelijk van op grond van welke bepaling of bepalingen van artikel 12.30 van de wet de aanvrager meent recht te hebben op de tegemoetkoming.

- Artikel 12.30, tweede lid, onderdeel c, onder 1°, van de wet. Hiervoor voegen (oud-)studenten aan de aanvraag een afschrift van een diploma toe.
- Artikel 12.30, tweede lid, onderdeel c, onder 2°, van de wet. Hiervoor voegen (oud-)studenten aan de aanvraag een bewijs van bijzondere omstandigheden toe.
- Artikel 12.30, tweede lid, onderdeel c, onder 3°, van de wet. Hiervoor voegen (oud-)studenten aan de aanvraag een beschikking van aan hen toegekende Wajong-uitkering toe.
- Artikel 12.30, derde lid, van de wet. Hiervoor voegen (oud-)studenten een afschrift van een diploma en een bewijs van bijzondere omstandigheden toe.

De bijzondere omstandigheden kunnen uitsluitend worden aangetoond door een gedagtekende verklaring van de natuurlijke persoon of het bestuur van de rechtspersoon van de onderwijsinstelling waar de (oud-)student is ingeschreven of het laatst was ingeschreven aangevuld met een gedagtekende verklaring van een arts als sprake is van medische bijzondere omstandigheden. Dit aan te leveren bewijs van bijzondere omstandigheden sluit aan bij hetgeen wat in artikel 5.16, vijfde lid van de wet voor de Voorziening Prestatiebeurs is geregeld. Het vijfde lid regelt de vereisten aan het bewijs van bijzondere omstandigheden voor studenten die wel studiefinanciering hebben (gehad) en een reguliere Voorziening Prestatiebeurs aanvragen. Vanwege rechtsgelijkheid is hierbij aangesloten.

Artikel I, onderdeel B

Wettelijke taken, rollen en functies

In de wijzigingswet zijn de wettelijke voorzieningen benoemd waarvoor autorisatiebeheer voor gegevens over gezondheid van toepassing is. Hierbij worden vergelijkbare voorzieningen gerekend tot één wettelijke taak. Het gaat dan om voorzieningen waarvoor vergelijkbare voorwaarden gelden en waarvoor vergelijkbare gegevens over gezondheid worden verwerkt. Bijvoorbeeld het toekennen van de tegemoetkomingen of de Voorziening Prestatiebeurs. Medewerkers worden geautoriseerd voor verschillende wettelijke taken. Dit is onder meer nodig om deze taken ook bij pieken en dalen in het aantal aanvragen of informatieverzoeken doelmatig te kunnen uitvoeren.

De gegevens over gezondheid zijn alleen toegankelijk voor specifiek daarvoor geautoriseerde groepen medewerkers. Deze medewerkers hebben de rol 'behandelaar' (behandelmedewerkers). Uitsluitend groepen medewerkers die werken aan een specifieke wettelijke taak, kunnen de betreffende gegevens raadplegen en afhankelijk van hun rol en functie ook muteren. Onder raadplegen wordt ook het verstrekken van informatie aan de student verstaan. Het gaat bij de wettelijke taak Voorziening Prestatiebeurs bijvoorbeeld om het verwerken van een aanvraagformulier met daarin een verklaring van de onderwijsinstelling en/of een verklaring van een arts, een inhoudelijke motivering in het besluit tot toekenning of afwijzing van een voorziening, of een beschikking van een Wajong-uitkering. Deze gegevens zijn afgeschermd van de overige gegevens en kunnen alleen geraadpleegd of gemuteerd worden door specifiek daarvoor geautoriseerde groepen medewerkers.

In lijn met de uitzondering in artikel 11.7, derde lid, WSF 2000 is het noodzakelijk dat het gegeven dat een voorziening is toegekend en gegevens over aan het besluit tot toekenning van zo'n voorziening verbonden rechtsgevolgen toegankelijk zijn voor een bredere groep medewerkers. Uit deze gegevens kan worden afgeleid dat naar verwachting sprake is van een bijzondere medische omstandigheid, maar niets over de inhoudelijke aard daarvan. Deze medewerkers hebben de rol 'dienstverlener' (dienstverleningsmedewerkers). Dienstverleningsmedewerkers moeten deze beperkte set gegevens kunnen raadplegen om goede dienstverlening en informatievoorziening aan (oud-)studenten aan te bieden. Het gaat bij de Voorziening Prestatiebeurs bijvoorbeeld om vragen van (oud-)studenten over of een voorziening al eerder is toegekend of uitleg over het totaal aantal maanden ontvangen prestatiebeurs of uitleg bij de opbouw van de studieschuld. Dienstverleningsmedewerkers verwijzen (oud-)studenten gericht door naar behandelmedewerkers bij specifieke vragen waarvoor toegang tot de overige gegevens over gezondheid nodig is.

De rol die een medewerker krijgt, is afhankelijk van de functie. Hiermee wordt voorkomen dat medewerkers onnodig veel gegevens kunnen raadplegen of muteren. Er bestaat onder meer onderscheid tussen de autorisatierechten voor dienstverleningsmedewerker, behandelmedewerkers en beheerders. Dienstverleningsmedewerkers kunnen alleen de beperkte set gegevens raadplegen. Behandelmedewerkers kunnen de volledige set gegevens raadplegen en afhankelijk van hun rol en functie ook muteren. Ook is het soms nodig dat medewerkers bezwaar en beroep of artsen in dienst van DUO deze gegevens kunnen raadplegen. In dat geval worden zij daartoe geautoriseerd. Beheerders behoeven vanuit hun rol toegang tot de beperkte set gegevens (vergelijkbaar met dienstverleningsmedewerkers) en tot de dossiers van de volledige set gegevens zonder dat zij hierbij de inhoud van deze documenten hoeven in te zien. Bijvoorbeeld bij vragen van medewerkers waarom een dossier of een dossierstuk niet zichtbaar is.

Toekennen van autorisaties

Medewerkers zijn opgeleid en getraind op de wettelijke taak, rol en functie en zij zijn bekend met het feit dat zij werken met gegevens over gezondheid van (oud-)studenten. Medewerkers worden hier ook regelmatig aan herinnerd. Bijvoorbeeld tijdens het personeelsgesprek of tijdens opvolgbijeenkomsten. Zij stemmen hun handelen af op het werken met deze gegevens. Dit betekent bijvoorbeeld dat medewerkers zorgen dat derden niet kunnen meekijken bij het raadplegen van deze gegevens en dat zij geen gegevens raadplegen waarvoor zij op dat moment geen taak in hebben.

Medewerkers worden alleen geautoriseerd voor de wettelijke taken waaraan zij werken en alleen voor de werkzaamheden en de rol van de medewerker bij het uitvoeren van

deze wettelijke taak. Als een medewerker geen structurele autorisatie nodig heeft dan wordt deze alleen tijdelijk toegekend. Medewerkers met een tijdelijk contract of medewerkers op inhuurbasis worden altijd tijdelijk geautoriseerd.

Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor het toekennen, wijzigen en intrekken van autorisaties. DUO stelt hiervoor een autorisatiematrix vast. Uitzonderingen op de gebruikelijke structuur worden alleen toegekend door de directeur Onderwijsvolgers. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat een medewerker tijdelijk een rol van een andere collega overneemt. Bijvoorbeeld door onverwacht veel ziekte. Ook kunnen andere onverwachte situaties zich voordoen, waardoor het wenselijk is dat iemand (tijdelijk) een andere rol invult. Om ervoor te zorgen dat elke wettelijke taak goed kan worden uitgevoerd, kan de directeur Onderwijsvolgers hierbij een belangenafweging maken.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Rianne Letschert